

Laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 17 hallituksen esityksen johdosta laiksi kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunta on 18 päivänä lokakuuta 1983 lähettänyt laki- ja talousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 155. Asiantuntijoina ovat valiokunnassa olleet kuultavina hallitussihteeri Aulikki Mentula sisäasiainministeriöstä, hallitussihteeri Raine Vairimaa valtiovarainministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Pekka Pitsinki sosiaali- ja terveysministeriöstä, valtionapusiainsihteeri Urpo Ekström Suomen Kaupunkiliitosta, osastopäällikkö Arto Laitinen Suomen Kunnallisiitosta ja johtaja K. J. Brunström Finlands svenska kommunförbundista. Käsiteltyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lakia kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista muutettavaksi väliaikaisesti siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon ennen vuotta 1984 voimassa olleen lainsäädännön mukaisten käyttökustannusten valtionosuuksien loppuerien maksatus jaksotetaan vuosille 1984—1986.

Lakiesitys liittyy vuoden 1984 tulo- ja menoarviesitykseen ja on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1984 alusta.

Valiokunta on asettunut puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin, luonteeltaan lähinnä teknisin tarkistuksin:

Lakiehdotuksen pykälissä luetellaan vain niiden lakien nimet, joiden perusteella maksettavista käyttökustannusten loppueristä on kysymys. Näissä laeissa on useita valtionosuutta tai -korvausta koskevia säännöksiä. Kun lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on yksilöity ne budjetin momentit, joista on kysymys, on syytä kirjoittaa myös lakitekstiin vastaavat lakipykälät

näkyville. Tässä yhteydessä valiokunta toteaa, että vaikka työsuojeluhallinnosta annetun lain 8 §:ssä säädetään työsuojelutarkastajasta aiheutuviin kustannuksiin tulevaan valtionosuuteen noudataettavan samoja säännöksiä kuin terveystarkastajan, käsillä olevalla lakiehdotuksella ei tarkoiteta puuttua momentilta 33.05.30 (Kunnallinen työsuojelutarkastus) suoritettavan valtionosuuden maksatukseen.

Säännöksen ajalliselle soveltamiselle ei ehdoteta takarajaa. Rahallisesti asiassa on valiokunnan saaman selvityksen mukaan kysymys oleelliselta osin loppueristä vuodelta 1983. Vuotta 1983 aikaisemmalta ajalta on vähäisiä loppueriä maksamatta, mikä johtuu joidenkin yksittäisten kuntien ja menoerien valtionosuusselvitysten keskenäisyydestä. Kuntainliittoja asia ei valiokunnan saaman selvityksen mukaan koske, koska niiden taloushallinto on hyvin järjestetty. Jos säännöksen ei oteta takarajaa, tämä voi johtaa kohtuutomiin ja epäjohtonmukaisiin seurauksiin sellaisten lähinnä pienten kuntien osalta, joiden osalta taloushallinto ei kaikilta osin ole tehokkaasti kyennyt selvityksiä toimittamaan. Kustannusvaiikutukseltaan kysymys on niin pienestä muutoksesta, ettei budjetissa olevia lukuja valiokunnan saaman selvityksen mukaan tarvitse arvioida uudelleen.

Valiokunta on tehnyt lakiehdotukseen edellä esitetystä johtuvat muutokset.

Sen perusteella mitä edellä on esitetty, laki- ja talousvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista 19 päivänä tammikuuta 1973 annettuun lakiin (35/73) väliaikaisesti uusi näin kuuluva 19 a §:

19 a §

Poiketen siitä, mitä edellä 19 §:n 3 momentissa on säädetty käyttökustannuksiin suoritettavan valtionosuuden loppuerän maksamisesta, suoritetaan vuosina 1984—1986 terveydenhoitolain (469/65) 11 §:n, kansanterveyslain (66/72) 27 §:n, aluesairaaloiden ja sairausmajojen lakkauttamisesta annetun lain (142/51) 3 §:n, kunnallisista yleissairaaloista annetun lain (561/65) 25 ja 32 §:n, yliopistollisista keskussairaaloista annetun lain (244/81) 16 §:n, mielisairaslain (187/52) 43 §:n, tuberkuloosilain (355/60) 26 §:n, lasten päivähoidosta annetun lain (36/73) 15, 18 ja 19 §:n, kasvatusneuvolain (568/71) 8 §:n, lastensuojelulain (52/36) 39 §:n, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/77) 48 §:n, päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollosta annetun lain (96/61) 35

a §:n ja kunnallisesta kodinhoitoavusta annetun lain (270/66) 14 ja 15 §:n, *sellaisina kuin ne olivat vuonna 1983*, nojalla kunnille ja kuntainliitoille (*poist.*) *vuodelta 1983* aiheutuneisiin käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta taikka loppuerästä vuosina 1984 ja 1985 30 prosenttia ja vuonna 1986 loppuosa sekä lapsen elatuksen turvaamisesta annetun lain (122/77) nojalla kunnille (*poist.*) *vuodelta 1983* elatuksesta aiheutuneisiin kustannuksiin valtionosuus siten, että siitä suoritetaan 50 prosenttia vuonna 1985 ja loppuosa 1986.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä.)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
(Kuten hallituksen esityksessä.)

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 1983

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Vesterinen, varapuheenjohtaja Järvisalo-Kanerva, jäsenet Hil-

pelä, Kietäväinen, Laaksonen, J. Mikkola, Paakinen, Perho, Renlund, Salminen ja Valli sekä varajäsenet Aho, Kautto ja Pietikäinen.

Vastalause

Hallitus ehdottaa kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksia ja -avustuksia lykättäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon osalta siten, että ennen vuotta 1984 voimassa olleen lainsäädännön mukaisten käyttökustannusten valtionosuuksien loppuerien maksatus jaksetaan vuosille 1984—1986 elikkä että maksatusta lykättäisiin. Hallituksen esitys kuuluu niihin tulo- ja menoarviolakeihin, joilla valtio heikentää kuntien taloudellista asemaa, jolloin syntyy painetta sekä veroäyrin

kohoamiseen että kuntien asukkailleen tarjoamien tuike tarpeellisten palvelujen heikentämiseen. Kun tällaista tavoitetta ei ole syytä omaksua, on hallituksen esityskin hylättävä muiden vastaavien lakien tapaan.

Ehdotammekin,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 1983

Marja-Liisa Salminen

Matti Kautto